

ความเห็นและข้อเสนอต่องานศึกษาเรื่อง

ผลกระทบการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อตลาดแรงงานไทย

ผศ.ดร.ชญาณี ชวะโนทยั

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

25 กันยายน 2563

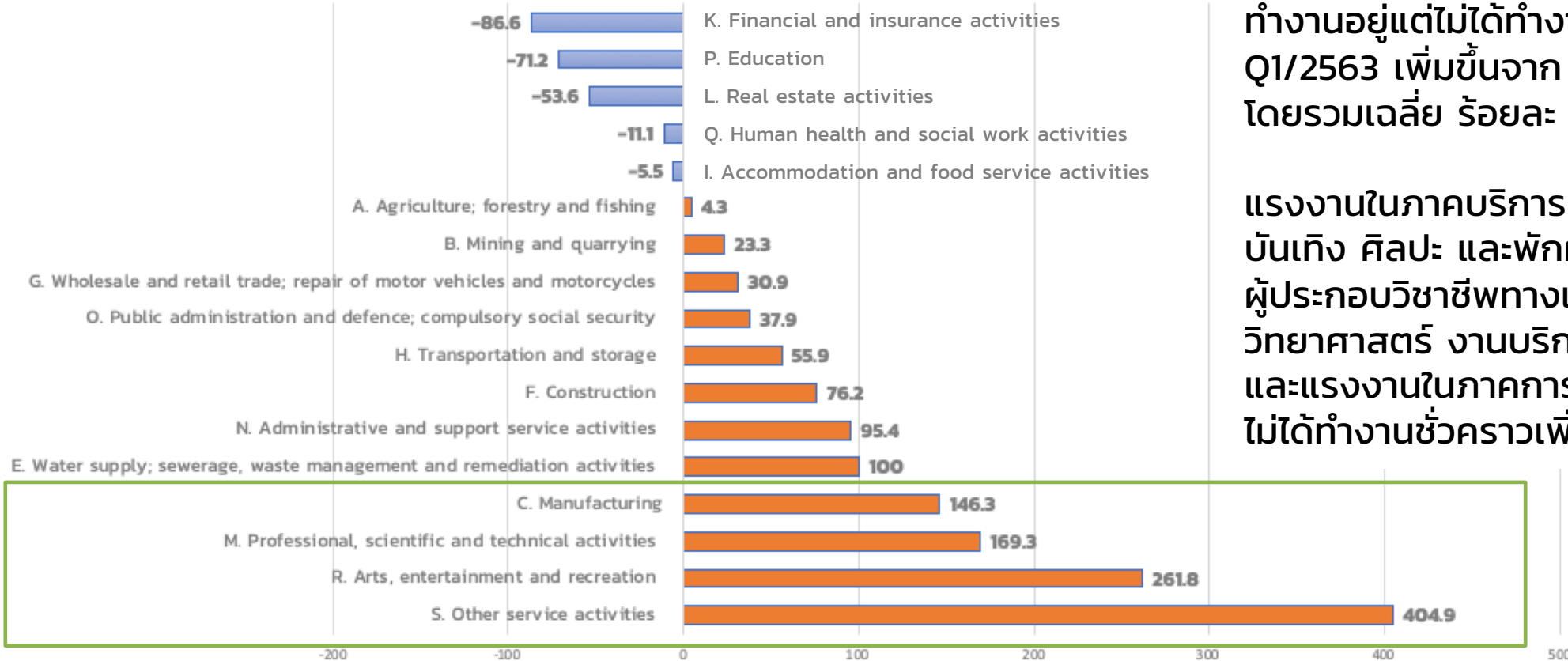
ข้อสรุป และจุดเด่นของงานศึกษาชิ้นนี้

- ข้อมูลอัปเดตล่าสุดถึงไตรมาส 2/2563 ซึ่งเป็นไตรมาสที่มีการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีช่วงของการประกาศเคอร์ฟิวในเวลากลางคืนและจำกัดการเดินทางระหว่างจังหวัด ทำให้เห็นผลกระทบของ COVID-19 ได้ชัดเจน
- วิเคราะห์ผลกระทบต่อการจ้างงาน ชั่วโมงทำงาน และรายได้ของแรงงาน โดยใช้ข้อมูลสำรวจภาวะแรงงาน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบที่แตกต่างแยกตามสถานะของแรงงาน สาขาการผลิต อาชีพ จังหวัด ระดับการศึกษา และอายุของแรงงาน
- อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เด่นชัดเท่ากับจำนวนชั่วโมงการทำงานที่ลดลง
- ผลกระทบต่อค่าจ้าง(เฉพาะกลุ่มลูกจ้าง)สอดคล้องกับผลกระทบต่อจำนวนชั่วโมงการทำงาน
- ใช้ตัวชี้วัดด้านการจ้างงาน และชั่วโมงทำงานในการกำหนดสาขาการผลิตและอาชีพที่ควรได้รับมาตรการด้านแรงงานที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอเพิ่มเติม

- Seasonal ของภาคเกษตร (+ภัยแล้งตั้งแต่ปลายปี 2562)
 - อาจเน้นเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและบริการ หากจะเปรียบเทียบทุกไตรมาส
 - หรือถ้าจะรวมภาคเกษตรด้วย อาจจะเปรียบเทียบเฉพาะไตรมาสที่ 2 ของปีที่ผ่านมา
- นอกไปจากรุรกิจที่ได้รับผลกระทบจาก trade war หรือ technology disruption บางธุรกิจ อาจได้รับผลกระทบมาตั้งแต่ช่วงปลายไตรมาส 1/2563 (slide 5-7) เช่น ธุรกิจท่องเที่ยว สายการบิน อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบ/มีห่วงโซ่อุปทานกับประเทศจีน เป็นต้น
- ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือแยกตามสาขาการผลิต/อาชีพ/สถานะของแรงงาน ควรต้องมีเกณฑ์การพิจารณาที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ/ความไม่เข้าใจกลุ่มที่ได้รับมาตรการที่แตกต่างกัน
- ลักษณะอาชีพ (ISCO code) จะมีนัยเชิงทักษะของแรงงานรวมอยู่ด้วย อาจช่วยให้เห็นภาพของมาตรการที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะแรงงานได้มากขึ้น

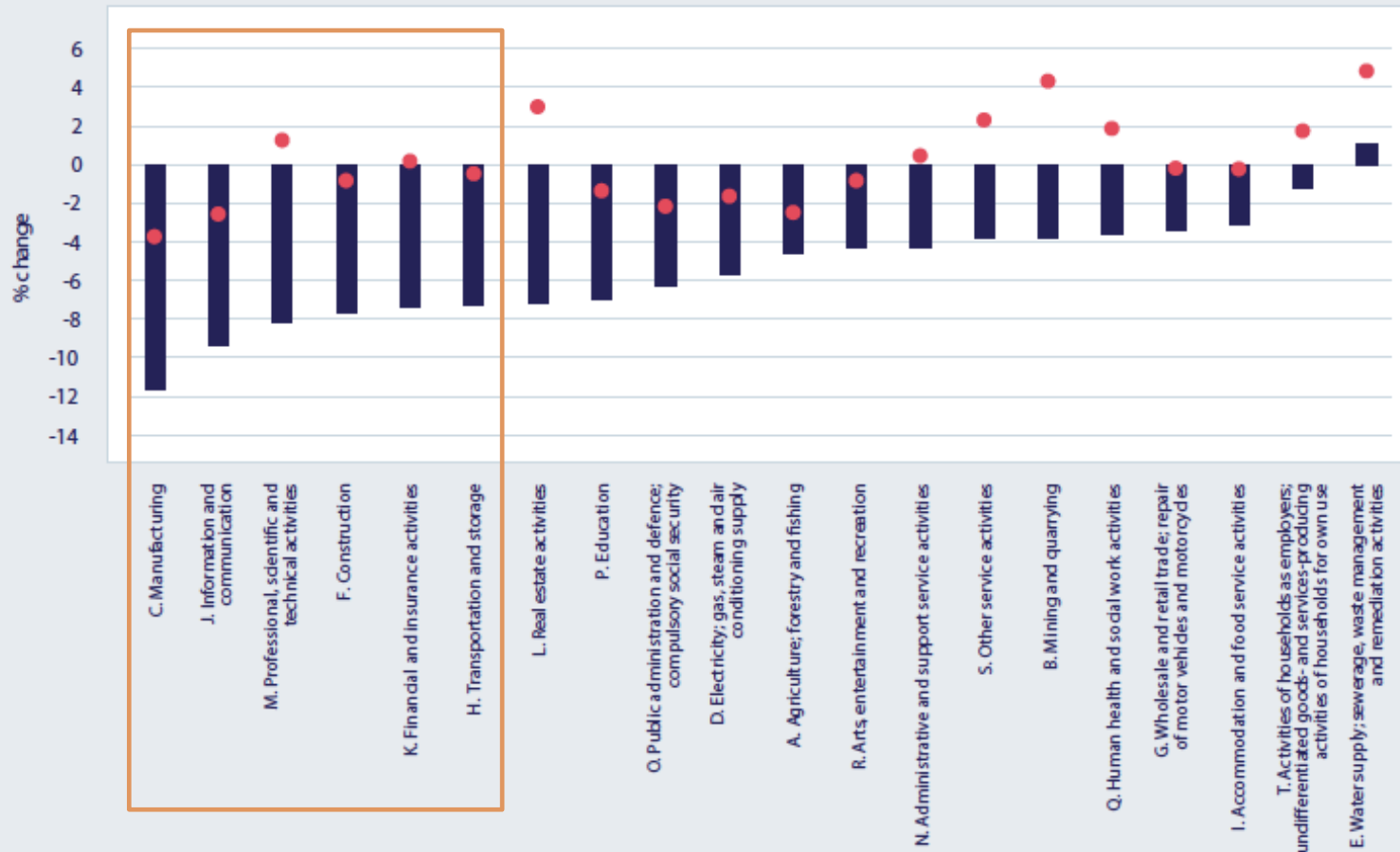
PERCENTAGE CHANGE IN THE NUMBER OF PERSONS EMPLOYED BUT TEMPORARILY ABSENT FROM WORK, BY SECTOR, Q1/2562 TO Q1/2563

อัตราการเพิ่มขึ้นของแรงงานที่ยังทำงานอยู่แต่ไม่ได้ทำงานชั่วคราวใน Q1/2563 เพิ่มขึ้นจาก Q1/2562 โดยรวมเฉลี่ย ร้อยละ 17.8

แรงงานในภาคบริการอื่นๆ ธุรกิจ บันเทิง ศิลปะ และพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ประกอบวิชาชีพทางเทคนิค/วิทยาศาสตร์ งานบริการฝ่ายสนับสนุน และแรงงานในภาคการผลิต มีสถานะไม่ได้ทำงานชั่วคราวเพิ่มมากขึ้น

CHANGE IN AVERAGE HOURS WORKED PER WEEK PER EMPLOYED PERSON BY SECTOR, Q4/2562 TO Q1/2563 AND Q1/2562 TO Q1/2563 (%)

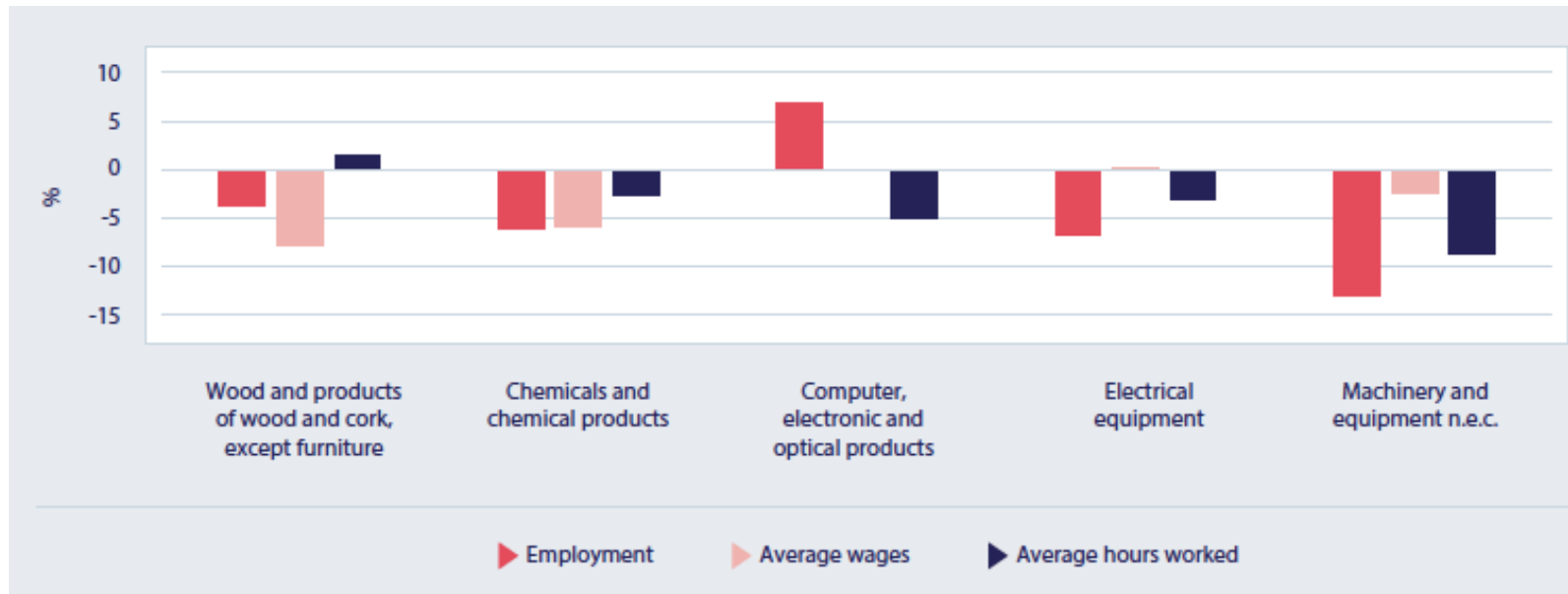

จำนวนชั่วโมงการทำงานลดลง
Q4/2562 to Q1/2563

- Manufacturing (-11.6%)
- Information and communications (-9.4%)
- Professional, scientific and technical activities (-8.2%)
- Construction (-7.7%)
- Financial and insurance activities (-7.3%)

Source: ILO assessment based on Thailand National Statistics Office, Labour Force Survey data, 2019 and 2020.

CHANGE IN EMPLOYMENT, WAGES AND HOURS WORKED IN SECTOR WITH STRONGEST VALUE CHAIN LINKS TO CHINA, Q1/2562 TO Q1/2563 (%)

- ภาคการผลิตที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่การผลิตจากจีน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ เคมีภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรและอุปกรณ์

Source: ILO assessment based on Thailand National Statistics Office, Labour Force Survey data, 2019 and 2020.

Further reading >> ILO brief (June 2020): COVID-19 employment and labour market impact in Thailand

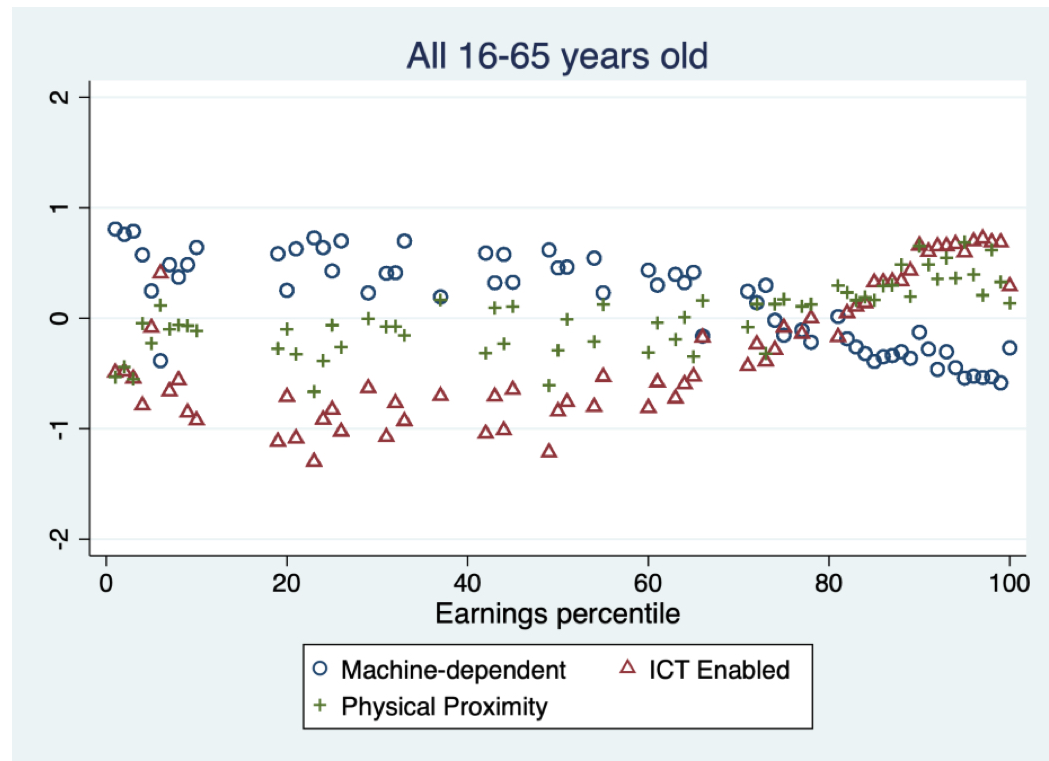
ประเด็นที่น่าติดตาม

- จำนวนชั่วโมงการทำงานที่ลดลง ในท้ายที่สุดอาจนำไปสู่การจ้างงานที่ลดลงได้
- ภาคเกษตร จะยังสามารถรองรับแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมและบริการกลับเข้าไปได้หรือไม่ (เช่น ยุควิกฤตเศรษฐกิจปี 2540) เมื่อภาคเกษตรเองก็ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งด้วยเช่นกัน
- การย้ายแรงงาน: ข้ามจังหวัด/ข้ามภาคการผลิต ชั่วคราว/ระยะยาว? อาจจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์โควิดทั้งในและต่างประเทศ (ซึ่งมีผลต่อภาคการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก)
- บริบทของลักษณะอาชีพ/การทำงานและระดับรายได้ มีนัยต่อความเหลื่อมล้ำ
 - Work from home vs. non-remote jobs (เสี่ยงต่อการสัมผัส/ติดเชื้อ)
 - การลดลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทำให้รายได้ลดลง โดยเฉพาะรายได้ของกลุ่มนอกระบบทางการ (informal workers) ซึ่งจะส่งผลให้มีจำนวนคนจนใต้เส้นความยากจนเพิ่มมากขึ้น

ลักษณะงาน และระดับรายได้ มีนัยต่อความเหลื่อมล้ำ

- ตัวอย่างงานศึกษาที่วิเคราะห์กลุ่มเสี่ยงจากดัชนีลักษณะงาน (ทำงานจากบ้านได้/ไม่ และงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาด) – เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู และคณะ (2020)

ทำงานจากบ้าน	งานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาด	
	ต่ำ	สูง
ทำได้ง่าย	ผลกระทบ น้อย นักสังคมวิทยา โปรแกรมเมอร์ นักพัฒนาเว็บไซต์และสื่อ นักเศรษฐศาสตร์ ผู้ให้คำปรึกษาด้านการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย	ผลกระทบ ปานกลาง ผู้ประกอบวิชาชีพด้านงานบุคคล ผู้จัดการด้านการขาย ผู้จัดการด้านนโยบายและแผน Front desk ตัวแทนจัดหางาน ครูระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป
	ทำได้ยาก	ผลกระทบ ปานกลาง ผู้ควบคุมเครื่องจักรทอผ้า ช่างทำแบบหล่อโลหะ คนงานปลูกพืช งานก่อสร้าง ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงาน คนงานด้านการผลิต ช่างฟันสีและขัดเงา

LFS ไตรมาส 3/2562 - เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู และคณะ (2020)

ประเด็นที่น่าติดตาม (ต่อ)

- ตัวอย่างมาตรการในต่างประเทศ
 - มาตรการช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ภาคธุรกิจ (guarantees, loans, deferred tax & social security payments) ได้รับการยอมรับในประเทศแถบยุโรป รวมไปถึงการให้เงินก้อนช่วยเหลือ (lump-sum payments) แก่ SMEs
 - ในต่างประเทศ มีประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะ self-employment ที่ไม่ได้เข้ามาอยู่ในระบบประกันสังคมเช่นกัน หลายประเทศเลือกที่จะปรับระบบประกันสังคมเพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมได้ เช่น ให้เงินช่วยเหลือแก่แรงงาน หรือให้สิทธิ unemployment benefits เป็นการชั่วคราว เงินช่วยเหลือทางภาษี หรือใช้โอกาสนี้ในการปรับระบบให้รวมถึงกลุ่มเปราะบางอย่างเป็นทางการมากขึ้น
 - โครงการทำงานในระยะสั้น/ทำงานชั่วคราว เพื่อให้แรงงานสามารถทำงานมีรายได้บางส่วนได้
- กลุ่มที่ถูกออกจากงาน โอกาสในการกลับมาทำงานใหม่ vs. กลุ่มแรงงานจบใหม่ โอกาสในการเติบโตในอาชีพในอนาคต

ขอบคุณค่ะ

chayanee@econ.tu.ac.th